

L'alliberació del sofriment

Sándor Márai no va estar de sort ni amb la vida ni amb la seva obra. La majoria dels seus llibres, d'una gran qualitat literària i argumental, han estat mundialment coneguts després del seu suïcidi el 1989 en l'exili a Califòrnia, sense poder veure l'alliberament del seu país, poc després. Si no hagués pres aquesta decisió encara hauria pogut brindar pel Premi Kossuth de les lletres hongareses, concedit a títol pòstum el 1990.

Alliberament ajuda a entendre la dissort de l'autor. Escrita el 1945, poc després de ser derrotat l'exèrcit alemany pel rus a Hongria, es va mantenir inèdita fins al 2001 i no ha arribat a les nostres llibreries fins ara. Benvinguda prou agraïda perquè està escrita per un dels testimonis més lúcids de l'extermini nazi al seu país.

La novel·la s'inicia quan dos dies abans de Nadal del 1944 Erzsébet Sós, una jove de 25 anys, protegida per una identitat falsa, aconsegueix trobar un amagatall per al seu pare, un científic reconegut, perseguit pels esquadrans feixistes. Ella també haurà d'amagar-se en el soterrani del seu edifici i viurà cada dia una autèntica odissea per resguardar-se de les bombes que cauen periòdicament, poder trobar un mos de menjar per sobreviure ella i el seu pare i esquivar tota mena d'obstacles per fer-l'hi arribar.

Seràn quatre setmanes de tortura diària per alliberar-se dels esbirros que la perseguen, de la por per si troben el seu progenitor i de l'esperança d'un alliberament que mai no arriba. El somni d'aquest allibera-

ment el comparteix amb un professor de matemàtiques, paralític i amic del seu pare, també cercat pels nazis i amb qui reflexiona sobre la tragèdia que viuen i què serà el dia després, tampoc excessivament esperançador si els russos ocupen el país.

Una crònica més de la barbàrie de la Segona Guerra Mundial amb el valor afegit que està escrita amb una prosa punyent i acurada, que descriu amb cruesa la violència física, però encara detalla amb més lucidesa els estats d'ànim dels seus protagonistes: hi ha reflexions profundes sobre la maldat, el dolor físic i psíquic, la violència gratuïta i la lluita per sobreviure. Però també ressalta la voluntat de superar les adversitats, la solidaritat i les tensions amb els companys refugiats, i l'esperança de viure en llibertat. Una vida en llibertat que mai no va poder assaborir Sándor Márai.

Les aventures dels dos darrers dies, amb decisions heroiques de la protagonista, completen una novel·la que té el valor afegit de ser una crònica més de la barbàrie nazi, mai explicada del tot, malgrat els milers de llibres escrits per les seves víctimes. I més en països com Hongria, on l'alliberament de l'exèrcit ocupat va ser substituït per una altra ocupació que va obligar a l'exili Sándor Márai. *

Sándor Márai
va néixer a Hongria el 1900 i va emigrar als Estats Units.
ARXIU

ALLIBERAMENT
Sándor Márai

Traducció:
Jordi Giné de Lasa i Imola Szabó
Editorial: Empúries
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 150
Preu: 18 euros

Suïcidi

Márai es va suïcidar el 1989 a San Diego, Califòrnia, poc abans de la històrica caiguda del Mur de Berlín.

Els 'mods' dels Països Catalans

Robert Abella, nascut a la Sènia (País Valencià) el 1963, ha redactat un interessant treball sobre els *mods* als Països Catalans, i per fer-ho més proper ha cercat l'opinió de quaranta persones (homes i dones) que han estat o continuen sent *modernistes*, és a dir, *mods*.

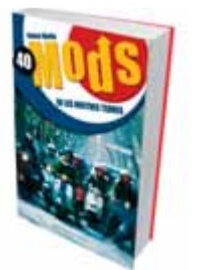
El resultat d'aquesta empremta investigadora o testimonial d'un moviment estètic i musical és el llibre publicat per l'editorial Base, *40 mods de les nostres terres*, amb un pròleg del periodista i escriptor Kiko Amat.

De la reaparició dels *mods* en la dècada dels anys vuitanta del segle XX i de la seva supervivència fins a arribar al segle XXI ens en parlen quaranta testimonis que tenen en comú el seu afany per la roba d'estil *mod*, la

música dels anys seixanta i que de motos sembla que no n'hi ha altres que la Vespa i la Lambretta. Tots són col·leccionistes de discos (vinil, majoritàriament) i mantenen una gran afició per punxar discos a locals o festes particulars.

Un dels participants del projecte *mod* és Eric Herrera i Puntí, que defineix perfectament què vol dir ser *mod*: "Ser *mod* significa elegància i saber fer davant la vida, lluny d'estètiques superficials, esnobistes i post-modernes; ser *mod*, per mi, significa també una profunditat que es tradueix en la música negra, rebel, i continuar trepitjant els llocs més *underground* de la ciutat. És a dir, ser *mod* és sinònim d'estètica i d'elegància amb molt de fons i sense artificialitat."

Els *mods* que podien haver estat escombrats de la història pel pas del temps i el relleu constant de les modes, o enterrats com a raresa, a la dècada prodigiosa van sobreviure gràcies a pel·lícules com ara *Quadrophenia*, amb música dels The Who i amb l'aparició de nombrosos grups d'aquesta estètica, com ara els britànics The Chords, Purple Hearts, Vapors, etcètera. A l'Estat espanyol també n'hi ha, com ara els madrilenys Los Elegantes. Però encara més grups catalans: Beat, Negatius, Interrogants, Canguro, Los Flechazos, Bretones i Kamembert. Ara només cal endinsar-se en la lectura de *40 mods de les nostres terres* per redescobrir l'esperit juvenil, per damunt de les edats, d'aquest moviment estètic i musical. *

40 MODS DE LES NOSTRES TERRES
Robert Abella

Editorial: Base
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 259
Preu: 18,90 euros